

În primul capitol, *Rěč, rěčewěda (Zakladne zapřijeća)* (p. 7—11), sînt prezentate noțiuni generale despre limbă și, în special, despre limba luzaciană superioară cu stilurile ei funcționale, despre lingvistică și compartimentele ei.

Capitolul al II-lea, *Fonematika (fonologija) a fonetika* (p. 12—43), este consacrat foneticii, fonologiei și ortoepiei. Este o analiză succintă cu considerații generale asupra foneticii limbii studiate. Ar fi fost util un studiu mai amplu privind sistemul fonologic al acestei limbi pe plan sintagmatic și paradigmatic, căci în acest domeniu s-a făcut foarte puțin, studiile existente fiind consacrate mai ales fonologiei diacronice a limbii luzaciene superioare².

Capitolul al III-lea, *Morfologija (slowotwórba)* (p. 44—242), începe cu o scurtă caracterizare a cuvîntului ca unitate lingvistică. Părțile de vorbire, 11 la număr, sînt grupate după criteriul lexico-semantic și gramatical în 3 clase, conținînd: a) cuvintele autosemantice — *polnowoznamowe* abo *awtosemantiske słowa*: substantiv, adjectiv, verb, adverb, cuvintele predicative, — *predikatiwy* — de tipul *trjeba, można, styskno, hódź, źel*; cuvintele demonstrative — *pokazowace* abo *demonstratiwne słowa*; cuvintele numerative — *licace* abo *numeratiwne słowa*; b) cuvintele sinsemantice — *njepolnowoznamowe* abo *synsemantiske słowa*; prepoziția, conjuncția, particula; c) interjecția — *interjekcije*.

De asemenea, foarte succint a fost prezentată formarea cuvintelor.

Începînd descrierea părților de vorbire cu substantivul, prof. H. Šewc acordă o atenție principală categoriilor gramaticale: paradigmei și tipurilor derivative ale substantivelor. Dintre categoriile gramaticale ale substantivului sînt examinate: categoria genului, numărului, cazului; subcategoria animat-nonanimat, personal-nonpersonal.

Dublînd terminologia lingvistică autohtonă, care de fapt încă nu s-a stabilizat, cu terminologia internațională sau cu cea germană, autorul dă și în cazul categoriei personal — nonpersonal termeni paraleli: *muskowosobowosć* — *njemuskowosobowosć*: *rationalia-irrationalia* (p. 54). În cazul de față, credem că paralela nu este reușită, întrucît personal, mai bine zis personal-masculin, se referă numai la un cerc restrîns de cuvinte. Termenul autohton (cf. în lb. polonă: *męskoosobowy*) oglindește fenomenul lingvistic respectiv mai exact. Autorul urmează tradiția în determinarea categoriilor gramaticale *animat-nonanimat, personal-nonpersonal*, denumindu-le subcategoriile semantico-gramaticale încadrate în categoria genului (p. 59). În lingvistica contemporană ele sînt considerate categorii gramaticale de sine stătătoare¹. Într-adevăr, aceste categorii sînt folosite în calitate de semne distinctive în descrierea tipologică a categoriei genului în diferite limbi².

¹ Vezi M. Rytarowska, *O pochodzeniu samogłosek ścieśnionych ó, ę w języku górnołużyckim*, în „Slavia occidentalis”, t. VI, Poznań, 1927; Z. Stieber, *Stasunki pokrewieństwa języków lużyckich*, Kraków, 1934; V. A. Dybo, *Ob otraženiі drevnih količestvennyh i intonačionnyh otnošenij w wernhelużyckom jazyke*, în *Serbo-lużycki lingwistický sbornik*, Moscov, 1963 și altele.

² Cf. L. Hjelmslev, *Animé et inanimé, personnel et nonpersonnel*, în „Travaux de l'Institut de linguistique de Paris”, v. I, 1956; *Основы построения описательной грамматики современного русского литературного языка*, Moscov, 1966, și altele.

³ Vezi O. G. Karpinskaja, *Методы типологического описания славянских родовых систем*, în *Лингвистические исследования по общей славянской типологии*, Moscov, 1956.